



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 255/2013-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. septembra 2013 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť J. K., Č., zastúpeného opatrovníčkou J. K., Č., právne zastúpeného advokátom JUDr. C. S., Č., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 404/2007 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 404/2007 porušil základné právo J. K., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Žilina vo veci vedenej pod sp. zn. 27 C 404/2007 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. J. K. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. J. K. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 269,58 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a päťdesiatosem centov), ktorú je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť na účet jeho advokáta JUDr. C. S., Č., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 255/2013-13 z 30. apríla 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. K., Č. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného opatrovníčkou [podľa uznesenia Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. Nc 30/01 z 27. februára 2001], J. K. (ďalej aj „opatrovníčka“), právne zastúpeného advokátom JUDr. C. S., Č., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 404/2007 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v podstatnej časti sťažnosti uviedol, že sa návrhom zo 4. júna 2007 podaným na okresnom súde domáhal vydania platobného rozkazu na zaplatenie sumy 213 723 Sk s príslušenstvom proti odporkyňi S. T.. Okresný súd 14. júna 2007 vydal platobný rozkaz sp. zn. 27 Ro/227/07. Odporkyňa 7. septembra 2007 podala proti platobnému rozkazu odpor, v dôsledku čoho bol tento zrušený a vo veci boli vykonávané pojednávania.

Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 27 C 404/2007 z 26. októbra 2009 bol jeho návrh zamietnutý s odôvodnením, že v konaní nebolo preukázané uzavretie kúpnej zmluvy medzi účastníkmi, nebolo preukázané odovzdanie a prevzatie tovaru, a tak odporkyni nevznikla povinnosť zaplatiť mu žalovanú sumu.

Uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 371/2009 z 15. apríla 2010 bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie okresnému súdu.

Okresný súd nariadil vo veci pojednávania, pojednávania nariadené na 27. október 2010 a 8. december 2010 sa neuskutočnili. Dňa 27. mája 2011 bolo uskutočnené posledné pojednávanie, pričom uznesením z 10. júna 2011 okresný súd uložil účastníkom povinnosť zaplatiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania – každému po 200 €, a 7. júna 2012 okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru písomníctva. Sťažovateľ v ďalšom uviedol, že je toho názoru, že *„nečinnosťou OS Žilina bolo porušené moje základné právo uvedené v druhej hlave v siedmom oddiele článku 48 ods. 2) Ústavy SR, aby moja vec pred OS sa prerokovala bez zbytočných prieťahov. Ja som návrh na vydanie platobného rozkazu podal ešte dňa 4. 6. 2007. Predmetom konania je zaplatenie finančnej sumy z občianskoprávneho vzťahu, pričom typ takéhoto konania tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a preto vec nemožno posúdiť ako právne zložitú. Naposledy sa konalo pojednávanie na OS Žilina dňa 27. 5. 2011, nariadené znalecké dokazovanie bolo až dňa 27. 6. 2012, teda po 13 mesiacoch od posledného pojednávania, pričom celá vec sa ťahá od roku 2007, čo je už takmer 6 rokov a nie je ani nádej, že by v blízkej budúcnosti bola právoplatne skončená. OS Žilina vo veci riadne nekoná, vo veci sú spôsobené prieťahy a je nečinný. Svojou nečinnosťou súd porušuje moje základné právo, aby sa vec prerokovala bez zbytočných prieťahov.“*

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo J. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2) Ústavy SR postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod spisovou značkou 27 C/404/2007 porušené bolo.“

2. Okresnému súdu Žilina prikazuje, aby v konaní vedenom pod spisovou značkou 27 C/404/2007 konal bez zbytočných prietáhov.

3. J. K. priznáva finančné zadostučinenie 8.000,- eur, ktoré mu je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. Okresný súd Žilina je povinný J. K. uhradiť trovy konania v sume 331,12 eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. C. S... do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože aj po vyjadrení účastníkov dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Na výzvu ústavného súdu sa k veci 3. júla 2013 vyjadril okresný súd, ktorý, citujúc zákonnú sudkyňu, uviedol:

„Spis sa nachádza u znalkyne, dňa 5. 4. 2013 pod 1 SprS 122/13 bol predložený Ústavnému súdu a po vrátení 6. 5. bol opätovne odoslaný znalkyni na podanie posudku. Znalkyňa doposiaľ nepodala posudok pre problémy so zabezpečením porovnávacieho materiálu (úlohou je skúmanie pravosti podpisu), požiadala o súčinnosť súd, boli robené dopyty na svedka, ktorého podpis je predmetom dokazovania, aby predložil listiny s podpisom a dostavil sa na súd, za účelom vytvorenia podpisov.“

Poverený predseda okresného súdu ďalej uviedol, že „Keďže spis momentálne nie je k dispozícii zákonnej sudkyňi, nie je možné podať podrobnejšie vyjadrenie.“

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 27 C 404/2007:

Dňa 12. júna 2007 podal sťažovateľ na okresnom súde návrh na vydanie platobného rozkazu proti odporkyni S. T. o zaplatenie sumy 213 723 Sk.

Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. Ro 222/07.

Dňa 14. júna 2007 okresný súd vydal platobný rozkaz.

Dňa 7. augusta 2007 okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru K. (ďalej len „polícia“) o vykonanie šetrenia pobytu a doručenie súdnej zásielky pre odporkyňu.

Dňa 28. augusta 2007 polícia oznámila, že zásielku odporkyňi doručila na adrese v K.

Dňa 10. septembra 2007 odporkyňa doručila odpor proti platobnému rozkazu.

Dňa 14. septembra 2007 bol spis prevedený do oddelenia Občianskoprávne veci a bola mu pridelená sp. zn. 27 C 404/2007.

Dňa 20. septembra 2007 okresný súd uznesením sp. zn. 27 C 404/2007 uložil odporkyňi zaplatiť 12 822 Sk za odpor.

Dňa 20. septembra 2007 okresný súd zaslal odpor sťažovateľovi s tým, aby sa k nemu vyjadril v lehote 5 dní.

Dňa 16. januára 2008 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci boli prítomní. Pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu „výzvy sťažovateľovi na odstránenie väd návrhu“.

Dňa 18. februára 2008 JUDr. S. doručil splnomocnenie, ktorým ho opatrovníčka sťažovateľa – J. K., poverila zastupovaním sťažovateľa. Súčasne doručil aj uznesenie okresného súdu sp. zn. Nc 30/01 z 27. februára 2001, ktorým bola sťažovateľovi ustanovená opatrovníčka J. K. – manželka sťažovateľa.

Dňa 26. februára 2008 okresný súd uznesením vyzval sťažovateľa, aby v lehote 10 dní odstránil nedostatky podania (právoplatnosť nadobudlo 28. februára 2008).

Dňa 25. februára 2008 okresný súd požiadal Okresný súd Čadca o informáciu, či tamajší súd rozhodol o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony sťažovateľa.

Dňa 7. marca 2008 Okresný súd Čadca oznámil, že nevedie označené konania. Bolo vedené len konanie (Nc 30/01), ktorým bola sťažovateľovi ustanovená za opatrovníčku jeho manželka J. K.

Dňa 10. marca 2008 JUDr. S. doručil plnú moc, ktorou ho J. K. poverila zastupovaním v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 404/2007.

Dňa 10. apríla 2008 okresný súd vyzval JUDr. B., právneho zástupcu odporkyne, aby oznámil adresu svedka, R. J., ktorého navrhol vypočúť.

Dňa 21. apríla 2008 JUDr. B. oznámil adresu svedka.

Dňa 3. júna 2008 okresný súd vyzval J. K., aby do termínu pojednávania predložila všetky dodacie listy, prípadne iné doklady.

Dňa 11. júna 2008 právny zástupca sťažovateľa doručil fotokópie dodacích listov.

Dňa 2. júla 2008 sa uskutočnilo pojednávanie. Opatrovníčka sťažovateľa s právnym zástupcom, ako aj právny zástupca odporkyne boli prítomní. Pojednávanie bolo odročené na 8. október 2008 s tým, že budú predvolaní svedkovia. Sťažovateľovi bolo uložené, aby v lehote 7 dní oznámil adresu svedkyne A. K., a aby v tejto lehote predložil zmluvu uzavretú medzi ním a S. K.

Dňa 31. júla 2008 okresný súd vyzval sťažovateľa na oznámenie adresy svedkyne K.

Dňa 19. septembra 2008 JUDr. S. oznámil adresu svedkyne.

Dňa 29. septembra 2008 právny zástupca odporkyne požiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 8. október 2008 z dôvodu práceneschopnosti odporkyne.

Dňa 1. októbra 2008 konajúca sudkyňa požiadala MUDr. G. o oznámenie, dokedy bude odporkyňa práceneschopná.

Dňa 13. októbra 2008 MUDr. G. oznámil, že koncom októbra predpokladá ukončenie práceneschopnosti.

Dňa 10. novembra 2008 MUDr. G. oznámil, že práceneschopnosť odporkyne bola ukončená 13. októbra 2008.

Dňa 12. decembra 2008 okresný súd požiadal políciu o doručenie predvolania svedkom S. G. a A. K.

Dňa 14. januára 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ ani jeho opatrovníčka neboli prítomní. Za sťažovateľa bol prítomný advokát Mgr. S. podľa substitučnej plnej moci. Odporkyňa aj jej právny zástupca boli prítomní. Pojednávanie bolo odročené na neurčito na účely oznámenia presnej adresy svedkyne K. sťažovateľom, ako aj doplnenie návrhov na doplnenie dokazovania. Odporkyňu okresný súd uložil, aby predložila presné znenie otázok znalcovi, ako aj odbor a odvetvie znalca.

Dňa 19. januára 2009 polícia oznámila, že zásielka nebola doručená, lebo osoby sa nezdržiavajú na uvedených adresách. Nová adresa nebola zistená.

Dňa 26. januára 2009 právny zástupca žalovanej doručil otázky pre znalca.

Dňa 6. februára 2009 konajúca sudkyňa vyzvala právnych zástupcov účastníkov, aby v lehote 10 dní oznámili návrhy na dokazovanie.

Dňa 20. februára 2009 právny zástupca žalovanej doručil návrhy na dokazovanie.

Dňa 3. marca 2009 okresný súd požiadal políciu o doručenie predvolania na pojednávanie svedkom J. a K.

Dňa 8. apríla 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Za sťažovateľa bol prítomný len substitučný právny zástupca (opatrovníčka nebola prítomná). Žalovaná bola osobne prítomná spolu s právnym zástupcom. Pojednávanie bolo odročené na neurčito na účely zhodnotenia vykonaného dokazovania.

Dňa 16. apríla 2009 polícia oznámila, že doručila zásielky J. a K.

Dňa 5. októbra 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Za sťažovateľa bol prítomný len substitučný právny zástupca (opatrovníčka nebola prítomná). Žalovaná bola osobne prítomná aj s právnym zástupcom. Pojednávanie bolo odročené na 26. október 2009.

Dňa 26. októbra 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Za sťažovateľa bola prítomná opatrovníčka. Žalovaná bola prítomná aj s právnym zástupcom. Bol vyhlásený rozsudok. Okresný súd návrh zamietol.

Dňa 11. novembra 2009 sťažovateľ doručil odvolanie proti rozsudku.

Dňa 26. novembra 2009 okresný súd uznesením uložil sťažovateľovi, aby v lehote 3 dní po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie vo výške 425,50 €.

Dňa 30. novembra 2009 okresný súd vyzval odporkyňu, aby sa vyjadrila k odvolaniu v lehote 10 dní.

Dňa 3. decembra 2009 odporkyňa doručila vyjadrenie k odvolaniu.

Dňa 28. decembra 2009 bol spis doručený krajskému súdu, kde mu bola pridelená sp. zn. 10 Co 371/2009.

Dňa 28. mája 2010 bol spis vrátený okresnému súdu s uznesením sp. zn. 10 Co 371/2009 z 15. apríla 2010, ktorým krajský súd zrušil „uznesenie“ okresného súdu sp. zn. 27 C 404/2007 zo 16. októbra 2009 a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Dňa 10. júna 2010 bol spis doručený krajskému súdu s tým, že krajský súd omylom v uznesení z 15. apríla 2010 uviedol „uznesenie“ Okresného súdu Žilina namiesto „rozsudok“. Na krajskom súde bola veci pridelená sp. zn. 10 Co 371/2009.

Dňa 25. júna 2010 bol spis vrátený okresnému súdu s uznesením sp. zn. 10 Co 371/2009 zo 17. júna 2010, ktorým opravil výrok rozhodnutia z 15. apríla 2010.

Dňa 13. júla 2010 okresný súd vyzval právnych zástupcov účastníkov, aby v lehote 20 dní oznámili návrhy na dokazovanie.

Dňa 12. augusta 2010 odporkyňa požiadala o predĺženie lehoty na doplnenie dokazovania.

Dňa 26. augusta 2010 JUDr. B. oznámil, že vypovedal plnú moc odporkyne.

Dňa 26. októbra 2010 JUDr. P., nová advokátka odporkyne oznámila, že sa neskoro dozvedela o pojednávaní nariadenom na 27. október 2010, preto žiada o odročenie tohto pojednávania.

Dňa 27. októbra 2010 sa uskutočnilo pojednávanie. Za sťažovateľa bol prítomný substitučný právny zástupca, za odporcu nebol prítomný nikto. Pojednávanie bolo odročené na 8. december 2010.

Dňa 29. októbra 2010 sudkyňa vyzvala JUDr. P., aby do termínu pojednávania predložila plnú moc na zastupovanie odporkyne.

Dňa 10. novembra 2010 právna zástupkyňa odporkyne doručila splnomocnenie.

Dňa 8. decembra 2010 sa uskutočnilo pojednávanie. Za sťažovateľa bol prítomný substitučný právny zástupca a tiež odporkyňa s právnou zástupkyňou. Bolo odročené na neurčito s tým, aby sa zistilo, kde je umiestnený svedok S. G. vo výkone trestu. Na zabezpečenie účasti svedka na pojednávanie okresný súd nariadil eskortu.

Dňa 10. decembra 2010 bol spísaný úradný záznam: *„Bolo zistené, že S. G. je vo výkone trestu..., ale z dôvodu vyšetrovacích úkonov sa toho času sa nachádza v Ústave na výkon väzby...“*

Dňa 15. decembra 2010 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ a jeho právny zástupca bol prítomný, odporkyňa prítomná nebola. Bolo odročené na 26. január 2011 s tým, že *„z OS TT bude žiadaný aktuálny výpis z registra odporcu...“*.

Dňa 16. decembra 2010 okresný súd požiadal ÚVTOS... o eskortu svedka S. G. na pojednávanie nariadené na 26. január 2011.

Dňa 22. decembra 2010 právna zástupkyňa odporkyne ospravedlnila neúčast' na pojednávaní nariadenom na 26. január 2011.

Dňa 18. januára 2011 okresný súd upovedomil účastníkov konania, že pojednávanie, nariadené na 26. január 2011 bude odročené na 23. február 2011. Zároveň ÚVTOS... oznámil, že ruší eskortu pre svedka. Eskorta bola potom žiadaná na 23. február 2011.

Dňa 23. februára 2011 sa uskutočnilo pojednávanie. Za sťažovateľa bol prítomný právny zástupca. Odporkyňa aj právna zástupkyňa boli taktiež prítomné. Bolo odročené na neurčito s tým, že okresný súd uložil sťažovateľovi, aby v lehote 10 dní predložil návrhy na dokazovanie (zmluvu so S. K. a pod.).

Dňa 8. marca 2011 právny zástupca sťažovateľa oznámil, že nie je schopný zmluvu zabezpečiť, navrhol, aby si ju zabezpečil okresný súd.

Dňa 4. apríla 2011 okresný súd vyzval S. K., aby doložil zmluvu uzavretú so sťažovateľom.

Dňa 14. mája 2011 S. K. oznámil, že všetky písomnosti už odovzdal sťažovateľovi ešte pred začatím konania.

Dňa 27. mája 2011 sa uskutočnilo pojednávanie. Za sťažovateľa bol prítomný substitučný právny zástupca. Odporkyňa s právnou zástupkyňou bola prítomná. Pojednávanie bolo odročené z dôvodu znaleckého dokazovania znalcom z odboru písomoznalectva.

Dňa 10. júna 2011 okresný súd uznesením sp. zn. 27 C 404/2007 uložil sťažovateľovi aj odporkyňi, aby do 3 dní zložili preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Dňa 27. júna 2012 okresný súd uznesením sp. zn. 27 C 404/2007 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru písomoznalectva a ustanovil znalkyňu PhDr. PaedDr. E. S., ktorej úlohou bolo v lehote 90 dní zistiť, či podpisy svedka S. G. na dodacích listoch sú jeho (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 10. júla 2012).

Dňa 2. septembra 2012 bol spis zaslaný znalkyni.

Dňa 3. januára 2013 znalkyňa požiadala o poskytnutie súčinnosti S. G.

Dňa 8. marca 2013 sudkyňa požiadala znalkyňu o vrátenie spisu.

Dňa 27. marca 2013 znalkyňa oznámila okresnému súdu stav rozpracovanosti posudku.

Dňa 14. augusta 2013 sa spis stále nachádzal u znalkyne.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 404/2007 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby

domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. I. ÚS 41/02).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústreďená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, doterajšia dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej zložitosti veci. Predmetom napadnutého konania je zaplatenie finančnej čiastky 213 723 Sk. Ide o bežnú agendu prerokúvanú všeobecnými súdmi. Vec nie ani skutkovo zložitá, neargumentuje ňou ani okresný súd. Podľa ústavného súdu však potreba nariadiť znalecké dokazovanie do istej miery prispieva ku skutkovej zložitosti a v namietanom konaní bolo potrebné nariadiť znalecké dokazovanie znalcom z odboru písomoznalectva.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu, resp. na ťarchu jeho opatrovníčky, pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom období k zbytočným priet'ahom v konaní. Sťažovateľovi, resp. jeho

opatrovníčke, možno ale vytknúť to, že z desiatich pojednávaní sa sťažovateľ alebo opatrovníčka osobne zúčastnili len troch. Taktiež na výzvu okresného súdu, aby sťažovateľ oznámil adresu svedkyne, reagoval až po viac ako mesiaci. Údaj (adresu svedkyne) následne ešte dopĺňal, čo spôsobilo predĺženie konania o ďalšie 4 mesiace.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatuje, že okresný súd v namietanom konaní od podania žaloby v júni 2007 priebežne vykonával úkony smerujúce k rozhodnutiu veci. Meritórne rozhodol dva roky po podaní žaloby (26. októbra 2009). Skutočnosť, že krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu, svedčí o „neefektívite“ postupu okresného súdu. (Od 28. decembra 2009 do 25. júna 2010 sa vec z dôvodu odvolania sťažovateľa nachádzala na krajskom súde.) Aj v ďalšom období konal okresný súd priebežne, v postupe mu však opäť možno vytknúť neefektívnosť, pretože poriadkovými opatreniami nijako nesankcionoval odporkyňu, ktorá žiadala o predĺženie lehoty na doplnenie dokazovania, ako aj odročenie pojednávania, pretože jej právna zástupkyňa sa „neskoro dozvedela o pojednávaní“. Dňa 15. decembra 2010 sa bezdôvodne nezúčastnila na nariadenom pojednávaní.

Okresný súd uznesením z 27. júna 2012 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru písmoznalectva. Znalkyňa mala v lehote 90 dní vypracovať znalecký posudok. Spis bol znalkyni doručený 2. septembra 2012. Podľa zistenia ústavného súdu znalecký posudok nebol do augusta 2013 vypracovaný. V období 11 mesiacov (od septembra 2012 do augusta 2013) bol teda okresný súd nečinný, resp. nekonal efektívne. Ústavný súd konštatuje, že hoci na vypracovanie a predloženie znaleckého posudku bola určená lehota 90 dní, táto zo strany znalkyne nebola dodržaná a okresný súd nevyužil voči znalkyni poriadkové opatrenie v zmysle § 53 Občianskeho súdneho poriadku, preto je to potrebné vyhodnotiť ako neefektívnosť a nesústreďenosť jeho postupu v napadnutom konaní.

Uvedené obdobia nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti okresného súdu treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné, pretože k uvedenej nečinnosti, a teda k prietahom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania sťažovateľa, ale predovšetkým v dôsledku nečinnosti okresného

súdu. Ústavný súd pritom už opakovane uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prieťahov.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

V nadväznosti na uvedený výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ navrhol priznať mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 8 000 € „ako náhradu nemajetkovej ujmy“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä na význam rozhodnutia pre sťažovateľa považuje za primerané vo výške 1 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie ústavnej sťažnosti). Za dva úkony vykonané v roku 2013 patrí odmena v sume trikrát po 130,16 € a režijný paušál trikrát po 7,81 € v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovú sumu 269,58 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2013